

УДК 658.011 (075.8)

Лизунова О. М.

Цветнова О. В.

Красноармійський індустріальний інститут

ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

ВПЛИВ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ НА СТРАТИФІКАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

Досліджено взаємозв'язок потенціалу підприємств із соціальними проблемами в Україні. Розглянуто вплив виробничого потенціалу та соціальної політики на стратифікаційні процеси, що відбуваються сьогодні в українському суспільстві. Обґрунтовано необхідність стимулювання розвитку потенціалу підприємств в Україні як фактору соціально-економічної стабільності. Висвітлено основні проблеми здійснюваної соціальної політики та підкреслено важливість здійснення державного соціального захисту.

Ключові слова: виробничий потенціал підприємства, соціальна політика, соціальна стратифікація, подолання бідності, доходи населення, ефективність виробництва.

Постановка проблеми. Наявність органічного зв'язку між економічною ситуацією в державі та рівнем життя громадян потребує підвищення ефективності використання виробничого потенціалу країни. Чим важче економічна ситуація в країні, тим більша частина населення потребує соціального захисту. У країні відбувається економічний спад, знижуються обсяги виробництва, погіршуються макроекономічні показники.

Саме вивчення виробничого потенціалу, спрямоване на пошук шляхів більш ефективного його використання, аналіз його складових та динаміки стає все більш актуальним, а сама ця проблема набуває народногосподарської значущості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вплив соціальної політики та виробничого потенціалу на зміни в соціальній структурі суспільства виступають предметом дослідження багатьох українських та іноземних науковців. У роботах Т.І. Заславської, О.О. Якуби, О.Д. Куденко, С.О. Макеєва, В.В. Ядова, А.Г. Здравомислова, І.М. Попової, В.С. Бакірова, С.Г. Кірдіної, В.І. Ільїна, З.Т. Голенкової, В.В. Радаєва, М.О. Шульги, Є.І. Головахи, О.І. Шкаратана, В.Є. Пилипенка, І.Є. Діскіна, В.М. Ворони, Г.Г. Ділігенського, Н.І. Лапіна, В.Є. Хмелька здійснено спробу більш детально дослідити та отримати реалістичну картину стратифікаційних процесів суспільства та тенденції розвитку економічного потенціалу.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Разом із тим досі накопичено недостатньо цілісних досліджень, присвячених аналізу впливу розвитку виробничого потенціалу та соціальної політики на соціальні проблеми в Україні, зокрема на стратифікаційні процеси в сучасному суспільстві.

Мета статті полягає у визначенні та характеристиці основних важелів впливу розвитку виробничого потенціалу та соціальної політики на процеси соціальної стратифікації в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Соціальна політика в усі часи існування людства була одним із найважливіших напрямів дії, складовою частиною внутрішньої політики держави. Вона покликана забезпечити гармонізацію суспільних відносин, політичну стабільність, громадянську згоду і зобов'язана формуватися на рівні державних рішень, соціальних проектів заходів і програм. Саме вона забезпечує взаємодію всіх сфер життєдіяльності суспільства та формує засади щодо розв'язання соціальних проблем.

Сьогодні в Україні спостерігається суттєвий розрив у доходах населення. Динаміка розшару-

вання говорить про сильну нерівність в українському суспільстві та надмірно високу диференціацію доходів різних верств населення. Така поляризація вказує на слабкість середнього класу і неефективність соціальної політики українського керівництва.

Актуальність дослідження полягає в тому, що для українських промислових підприємств є об'єктивно необхідним пошук нових і більш ефективних підходів до управління виробничо-господарським потенціалом, які б сприяли розвитку виробництва, випуску нових видів продукції, удосконаленню технологічних процесів і, як наслідок, розв'язанню найгостріших соціальних проблем.

Через слабку дію соціальної політики в Україні збільшується диференціація між верствами, класами і соціальними групами українського суспільства на тлі масового поширення бідності, руйнування соціальної інфраструктури, послаблення гарантій реального соціального захисту населення, особливо непрацюючих та зайнятих у невиробничій сфері. Зі зростанням майнової диференціації загальна ситуація ускладнюється у зв'язку з неможливістю надати соціальну допомогу населенню через традиційні установи старої системи соціального захисту. Відбувається масове поширення бідності, а також різке погіршення умов життя, відзначається розбалансованість споживчого ринку товарів і послуг фактично в усіх регіонах України.

Економічний потенціал будь-якого підприємства являє собою склад його ресурсів – трудових, матеріальних, фінансових та ін., наявних у розпорядженні організації для виробництва запланованих робіт і послуг [1].

Стан економічного потенціалу підприємства характеризують наступні чинники і показники:

- обсяг та якість виробничих ресурсів, чисельність промислово-виробничого персоналу, склад основних виробничих фондів, величина оборотних фондів і матеріальних запасів, наявність фінансових ресурсів і нематеріальних активів, використання патентів, ліцензій, технологій, інформації;
- здатність персоналу підприємства до професійної діяльності в усіх сферах виробництва та на всіх рівнях управління;
- фінансовий стан підприємства, рівень поточної платіжної здібності та ліквідності, зовнішня та внутрішня заборгованість, ступінь кредитоспроможності;
- стан наукової, творчої, раціоналізаторської й інноваційної діяльності, здатність до оновлення виробництва та зміни діючої технології;

- інформаційне забезпечення маркетингової, проектної, фінансової діяльності, якість використовуваної інформації, ступінь її обґрунтованості й достовірності [2].

Проблема вимірювання величини виробничого потенціалу досить важлива як у теоретичному, так і в практичному плані. Знання виробничих потенціалів підприємств дозволяє визначити сумарний потенціал галузі та народного господарства, створює основу для забезпечення спряженості суміжних підприємств і виробництв. Значення виробничих потенціалів підприємств необхідні для виявлення витрат виробничих ресурсів (величин його елементів), потрібних для оптимізації народногосподарських або галузевих темпів і пропорцій розвитку, визначення напрямів інвестиційної політики. Величина виробничого потенціалу являє собою характеристику матеріальних умов оновлення продукції та підвищення її якості і може бути основою для прогнозування обсягів промислового виробництва.

Уявлення про величину виробничого потенціалу підприємства та окремих його елементів дає змогу певною мірою управляти характеристиками потенціалу, у результаті чого виникає можливість цілеспрямованого впливу на віддачу виробничих ресурсів. Складові виробничого потенціалу підприємства зображено в табл. 1.

Таким чином, поняття «потенціал» відображає спільні силові можливості для досягнення намічених цілей у різних сферах функціонування підприємства. Викладена інформація та її аналіз дозволяють повною мірою уявити, що правильно обрана й успішно втілена в життя стратегія управ-

ління підприємством – гарантія його ефективної життєдіяльності в умовах ринку.

Наявність органічного зв'язку між економічною ситуацією в державі та рівнем життя громадян потребує підвищення ефективності використання виробничого потенціалу країни. Розгортання фінансово-економічної кризи призводить до багатьох негативних соціальних явищ в суспільстві, основними серед яких є:

- зниження рівня життя населення – зростання частки населення, що перебуває у зоні бідності, поглиблення процесів розшарування людей на багатих і бідних;

- погіршення ситуації на ринку праці – зростання числа безробітних серед економічно активного населення, особливо серед молоді, що провокує зростання молодіжної злочинності;

- погіршення демографічної ситуації, у тому числі за рахунок активізації еміграційних процесів;

- зниження ефективності системи соціального захисту, яка залишається нерозвинутою та в більшості випадків набуває чисто компенсаційних форм, спрямованих лише на розв'язання поточних проблем;

- загострення соціальної напруженості в суспільстві, виникнення конфліктних ситуацій.

Чим важче економічна ситуація в країні, тим більша частина населення потребує соціального захисту. Але якщо в країні відбувається економічний спад, знижуються обсяги виробництва, погіршуються макроекономічні показники, то зростає навантаження на державний бюджет у зв'язку з необхідністю виділяти додаткові кошти для соці-

Таблиця 1

Складові виробничого потенціалу підприємства [3]

Риси виробничого потенціалу	Характеристика
Цілісність	Забезпечується реалізацією в процесі управління його формуванням і використанням принципів: спільності й єдності цільової функції для виробничого потенціалу і кожного його елемента, спільності критеріїв ефективності функціонування та розвитку елементів і самого потенціалу в цілому.
Складність	Проявляється в наявності декількох складових елементів, кожний з яких являє собою сукупність окремих частин. Наприклад, виробничий потенціал підприємства включає в себе основні виробничі фонди, які серед інших елементів містять робочі машини та обладнання. А останнє включає в себе металорізальні верстати, токарні верстати і т. д. Крім того, у системі існують зворотні матеріально-речові та інформаційні зв'язки між елементами потенціалу.
Альтернативність елементів	Теоретично елементи можуть заміщати один одного необмежена, але існує межа взаємозамінності. Крім того, це процес періодичний за своїми кількісними характеристиками та за часом. Загалом, завдяки цій характеристиці елементи потенціалу володіють здатністю досягати збалансованої рівноваги елементів.
Взаємозв'язок і взаємодія його елементів	Являє собою якісний і кількісний взаємозв'язок, виражений мірою відповідності та співвідношення речових, особистих і нематеріальних факторів виробництва. Інтегральна дія елементів говорить про те, що існують структури виробничого потенціалу, адекватні його мінімальній та максимальній віддачі. Максимальна віддача потенціалу можлива тільки при одночасній модернізації всіх його елементів.
Здатність до сприйняття і розвитку	Проявляється тоді, коли з'являються нові досягнення науково-технічного прогресу, здатність до розвитку шляхом безпосереднього та систематичного використання нових технологічних ідей. При цьому виробництва з більш високою науково-технічною ємністю більш ефективні та мають більш широкі перспективи розвитку.
Гнучкість	Свідчить про можливість переорієнтації виробничої системи на випуск нової продукції, використання інших видів матеріалів і т. д. без докорінної зміни його матеріально-технічної бази. Вимога до підвищення гнучкості виробничого потенціалу особливо актуальна в умовах нестабільності ринкової обстановки, зростання коливань обсягу і структури попиту, різкого прискорення темпів науково-технічного прогресу в промисловому виробництві.
Класовий характер	Цим значною мірою визначаються масштаби та структура виробничого потенціалу. Цілі модернізації виробництва полягають у бажанні капіталу піти від вирішення соціальних проблем, отримати нове стабільне джерело надприбутку, ефективний засіб тиску на робочий клас і знаряддя боротьби з профспілками.
Потужність	Є кількісною оцінкою продуктивної здатності потенціалу підприємства. Потужність потенціалу, будучи об'єктивно визначена, показує місце конкретного господарського підрозділу в галузевому і народногосподарському потенціалах. Вона служить важливою сполучною ланкою між виробничим потенціалом, науково-технічним та економічним потенціалами суспільства.

ального захисту населення. У такій ситуації уряд, як правило, вдається до збільшення податків, що призводить до зниження доходів підприємств, а відповідно, і працівників, унеможливує розвиток виробництва та зростання конкурентоспроможності продукції. Це призводить до того, що деякі підприємства або припиняють свою діяльність, або «уходять у тінь», що породжує нові соціальні напруги. Це призводить до диференціації доходів населення до соціально небезпечного рівня. «Соціальна стратифікація включає всю гаму нерівностей: соціально-економічну, соціально-політичну і правову. Тому є проблеми дискримінації не тільки майже всіх груп населення, а й тотальної бідності всього суспільного життя [4].

Соціальна стратифікація в сучасній Україні відбувається в результаті розшарування суспільства за такими напрямками:

- особистісна нерівність;
- нерівність можливостей досягти бажаних результатів (нерівність стартових і подальших умов реалізації потенційних здібностей особистості);
- нерівність умов життя (економічна самодостатність, соціальне благополуччя, освіта і т. д.);
- нерівність результатів у різних сферах життєдіяльності. Соціальна диференціація викликає майнову, владну і статусну нерівність.

Зрозуміти специфіку та проблеми формування стратифікації українського суспільства неможливо без оцінки економічної ситуації, що склалася в Україні за останні роки. У табл. 2 представлено темпи зростання ВВП в Україні та нових країнах – членах ЄС [5].

Останнім часом неефективне використання заходів соціальної політики призводить до поширення бідності, руйнування соціальної інфраструктури, послаблення гарантій соціального

захисту населення. На тлі цих процесів в Україні посилюється поляризація суспільства, тобто збільшується розрив між заможними та бідними верствами населення.

За даними Державної служби статистики України, середня заробітна плата в країні в 2015р. склала 4 195 грн. Це свідчить про те, що дохід українців є одним із найнижчих у Східній Європі. Динаміку номінальних та реальних доходів населення України за останні роки наведено у табл. 3 [6].

За великих масштабів бідності виникає замкнене коло «низька купівельна спроможність – низький попит на товари і послуги – скорочення внутрішнього ринку». І розірвати це коло без серйозного збільшення доходів неможливо. Якщо не досягти реального зростання доходів, позитивне вирішення проблеми подолання бідності втрачає перспективу. Бідність населення загалом і економічно активного зокрема створює обмеження для розвитку економіки. Ризики та наслідки бідності в країні є такими, що їх без перебільшення можна назвати загрозою економічній безпеці країни [7].

Виробничо-господарський потенціал характеризується деяким набором ресурсів, які повинні бути залучені у виробництво або підготовлені для використання у виробничо-господарській системі.

В Україні є безліч проблем, серед яких використання у виробництві енерго- та ресурсовитратних технологій, недолік сировинної бази, висока собівартість продукції, недосконала фінансово-економічна та технічна політика, плінність кадрів та ін. У зв'язку з цим виникає необхідність розробки концепції системи стратегічного управління виробничо-господарським потенціалом промислових підприємств, що містить принципи, цілі, завдання та ефективну структуру управління виробничо-господарським потенціалом, яка враховувала би взаємодію із зовнішнім оточенням,

Таблиця 2

Темпи зростання ВВП в Україні та нових країнах – членах ЄС (% від попереднього року)

Країна	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Україна	107,9	102,1	85,9	105,3	107,3	102,2	101,5	94,7
Болгарія	106,2	106	95,3	101,7	103,8	103,0	101,9	103,2
Угорщина	101	100,6	93,9	102,3	103,5	100,0	102,6	105,1
Латвія	110	95,4	82,9	99,7	107,5	107,0	105,7	104,1
Литва	109,8	102,8	85,8	102,9	108,1	105,4	104,8	104,6
Польща	106,8	105	102,4	105,1	106,6	103,7	103,0	105,4
Словаччина	110,4	106,4	95,8	105,8	104,9	104,0	102,3	104,1
Словенія	106,8	103,5	92,7	102,6	102,7	0,99	100,3	104,8
Румунія	106,3	106,2	94,1	100,1	104,2	102,3	105,2	104,5
Чехія	106,1	103,5	96,3	103,7	103,8	100,7	100,7	103,6
Хорватія	105,5	102,4	93,7	98,9	101,7	99,9	100,5	101,3
Естонія	107,2	96,4	86,8	103,8	111,8	105,8	102,4	104,5

Таблиця 3

Аналіз доходів населення України

Показник	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.
Середньомісячний наявний дохід у розрахунку на одну особу, грн.	2119	2240	2308	2374*
темп росту до попереднього року, %	114,5	105,7	103,0	107,1*
Середньомісячний реальний наявний дохід у розрахунку на одну особу, грн.	2108	2245	2059	1358*
Середньомісячна номінальна заробітна плата, грн.	3041	3282	3480	4195
темп росту до попереднього року, %	114,8	107,9	106,0	120,5
Індекс реальної заробітної плати до попереднього року, %	114,4	108,2	93,5	79,8
Середній розмір місячної пенсії пенсіонерів на кінець року, грн.	1472,6	1528,3	1581,5	1670

*Другий квартал 2015 р.

включала механізми управління виробничо-господарським потенціалом та інструменти їхньої реалізації, а також інформаційно-аналітичну систему, забезпечує отримання своєчасної і достовірної інформації і підтримку прийняття рішень.

До основних принципів управління виробничо-господарським потенціалом промислових підприємств, які забезпечують конкурентоспроможність підприємств та досягнення ними високого рівня розвитку, відносяться оптимальність, об'єктивність, гнучкість, комплексність, реалістичність, оперативність, адаптивність, організаційне новаторство.

Мета стратегічного управління виробничо-господарським потенціалом промислового підприємства полягає у підвищенні конкурентоспроможності даного підприємства. Серед завдань стратегічного управління виробничо-господарським потенціалом промислового підприємства виділяють наступні: виявлення чинників, які впливають на розвиток виробничо-господарського потенціалу підприємства, виявлення ефективної структури управління виробничо-господарським потенціалом промислового підприємства, напрямів розвитку виробничо-господарського потенціалу, збільшення ефективності виробництва, досягнення підприємствами відповідних обсягів та якості виробленої продукції.

Отже, економіка країни потребує структурної перебудови, значної уваги до процесів підвищення ефективності виробничої діяльності, розвитку внутрішнього ринку та експортоорієнтованої діяльності. В останні десятиріччя характерною рисою розвитку світового господарства стала глобалізація, що проявляється в посиленні економічної

взаємозалежності країн усього світу в результаті динамізації процесів міждержавних переміщень товарів, послуг, капіталу, трудових ресурсів та технологій.

Висновки. Отже, розвиток виробничого потенціалу та зростання основних макроекономічних показників істотно позначаються на рівні диференціації доходів населення. Але слід підкреслити, що економічне зростання не призводить автоматично до подолання бідності та, відповідно, згладження стратифікаційних процесів у суспільстві. Економічне зростання повинне відбуватися на основі оновлення технологічної та технічної баз, а його результати повинні бути спрямовані на досягнення цілей розвитку. Тільки тоді можна очікувати вирішення нагальних соціальних проблем.

Досвід розвинених країн свідчить, що тільки державні інвестиції в людський капітал та прогресивна система соціальних заходів можуть сприяти зменшенню нерівності у розподілі доходів населення і досягненню згоди в суспільстві.

Таким чином, соціальний розвиток є і фактором, і наслідком економічного зростання країни, оскільки підвищення рівня життя є стимулом до праці та джерелом платоспроможного попиту. Для цього необхідно забезпечити збільшення рівня зайнятості, підвищення продуктивності та оплати праці, забезпечити адекватні соціальні стандарти, що призведе і до поліпшення демографічних характеристик населення. Для цього потрібно здійснити мобілізацію власних інвестиційних ресурсів, створити сприятливі умови для залучення іноземних інвестицій і пільгові умови розвитку виробничого сектору економіки.

Список літератури:

1. Скляренко В.К. Экономика предприятия (в схемах, таблицах, расчетах) : [учеб. пособ.] / В.К. Скляренко, В.М. Прудников, Н.Б. Акуленко, А.И. Кучеренко. – М. : ИНФРА-М, 2010. – 255 с.
2. Харченко К.В. Муниципальное стратегическое планирование: от теории к технологии : [учеб. пособ.] / К.В. Харченко. – Белгород : Обл. типография, 2009. – 304 с.
3. Гольдштейн Г.Я. Стратегический инновационный менеджмент : [учеб. пособ.] / Г.Я. Гольдштейн. – Таганрог : ТРТУ, 2004. – 267 с.
4. Ядов В.А. Стратегия социологического исследования. Описание, объяснение, понимание социальной реальности / В.А. Ядов. – М. : Омега-Л, 2007. – 410 с.
5. Список країн за ВВП [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://yandex.ua/click/jsredir?from=yandex.ua>.
6. Статистичний щорічник України за 2014 рік / Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrstat.org>.
7. Кундакчан Р.М. Система экономических интересов среднего класса в концепции повышения качества жизни населения. Вопросы экономической теории. Макроэкономика / Р.М. Кундакчан // Проблемы современной экономики. – 2010. – № 3(35). – С. 31–35.

Лизунова Е. Н.

Цветнова О. В.

Красноармейский индустриальный институт

ГВУЗ «Донецкий национальный технический университет»

ВЛИЯНИЕ РАЗВИТИЯ ПРОИЗВОДСТВЕННОГО ПОТЕНЦИАЛА И СОЦИАЛЬНОЙ ПОЛИТИКИ НА СТРАТИФИКАЦИОННЫЕ ПРОЦЕССЫ В УКРАИНЕ

Резюме

Исследована взаимосвязь экономического потенциала предприятий с социальными проблемами в Украине. Рассмотрено влияние производственного потенциала и социальной политики на стратификационные процессы, происходящие сегодня в украинском обществе. Обоснована необходимость стимулирования развития потенциала предприятий в Украине как фактора социально-экономической стабильности в стране. Освещены основные проблемы осуществляемой социальной политики и подчеркнута важность осуществления государственной защиты.

Ключевые слова: производственный потенциал предприятия, социальная политика, социальная стратификация, преодоление бедности, доходы населения, эффективность производства.

Lyzunova E. N.
Tsvetnova O. V.

Krasnoarmiysk Industrial Institute of
SHEE «Donetsk National Technical University»

THE IMPACT OF THE DEVELOPMENT OF PRODUCTIVE CAPACITIES AND SOCIAL POLICY STRATIFICATION PROCESSES IN UKRAINE

Summary

The article explores the relationship of economic potential of enterprises with social problems in Ukraine. The influence of production potential and policy on social stratification processes taking place in Ukrainian society. It's proved the necessity of stimulating the development potential of enterprises in Ukraine as a factor of socio-economic stability in the country. The article highlights key problems of social policy and emphasized the importance of the state protection.

Keywords: industrial potential of the enterprise, social policy, social stratification, poverty reduction, incomes, and production efficiency.

УДК 336.648.82

Македон В. В.
М'ячин В. Г.

Український державний хіміко-технологічний університет

УПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДУ АНАЛІЗУ ІЄРАРХІЙ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТНОСТІ ФАКТОРІВ РИЗИКУ УГОД КОРПОРАТИВНИХ ЗЛИТТІВ ТА ПОГЛИНАНЬ

Розглянуто питання створення експертної системи щодо визначення пріоритетності факторів ризику в угодах корпоративних злиттів та поглинань. Обрані пріоритетні показники для оцінки ризику угод корпоративних злиттів і поглинань та розраховані їхні вагові коефіцієнти. Отримані кількісні оцінки дозволяють виявити найбільш вагомі фактори ризику з метою їхньої першочергової мінімізації.

Ключові слова: злиття та поглинання, фактори ризику, пріоритетність показників, моніторинг фінансового стану, метод аналізу ієрархій.

Постановка проблеми. Аналіз питань, пов'язаних із угодами корпоративних злиттів та поглинань, показує, що лише не більше третини створених об'єднань реалізують синергетичні ефекти. Ця неприваблива ситуація пов'язана з недооцінкою компаніями ризик-менеджменту. На жаль, на даному етапі розвитку економіки відсутність постійного моніторингу ризиків призводить до того, що багато компаній здійснюють угоди корпоративного злиття та поглинання, що несуть у собі приховані ризики.

Наразі набувають усе більшої актуальності питання оцінки факторів ризику угод корпоративних злиттів та поглинань, постійного моніторингу ризиків та створення ефективної системи ризик-менеджменту. Формування відповідного інструментарію для здійснення оцінки факторів ризику, який би враховував сучасний стан підприємств різних галузей економіки та значущість показників, котрі використовуються для такої оцінки, дозволить значно збільшити ефективність угод корпоративних злиттів та поглинань підприємств та підвищити загальну стійкість економіки в умовах тривалої економічної кризи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питання оцінки ризику угод корпоративних злиттів та поглинань підприємств приділяли низка провідних закордонних економістів, зокрема: Р. Акофф, І. Ансофф, Дж. Бада-ракко, М. Бобіна, В. Валас, Б. Гаррет, Р. Гріф-фін, Д. Данієлс, П. Молес, Р. Нельсон, М. Портер, Б. Річардсон, М. Рудик, А. Робертс, Р. Спекман, А. Стрікланд, Дж. Чендлер, А. Шенделл. Основні положення щодо проблематики формування

міжнародних стратегічних альянсів викладено в наукових працях О. Білоруса, В. Білошапки, В. Горбатова, А. Гринькової, Д. Лук'яненка, Ю. Макогона, Г. Назарової, Ю. Пахомова, А. Поручника, О. Рогача, Л. Руденко, І. Сазонця, А. Філіпенка, О. Шниркова.

Аналіз останніх наукових даних свідчить про недосконалість підходів багатьох перелічених вище дослідників щодо надання кількісної оцінки ризикам злиттів та поглинань компаній. Багато аспектів цієї проблеми мають дискусійний характер, значної уваги, на нашу думку, потребує розгляд питання щодо ідентифікації ризиків, а особливо надання кількісної оцінки ризиків угод корпоративних злиттів та поглинань. Урахування цього питання поряд з іншими критичними факторами сприяє вступу компаній до міжнародних стратегічних альянсів та формуванню стратегії розвитку альянсу компаній в умовах міжнародного менеджменту.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Недосконалість існуючих моделей оцінки ризику угод корпоративних злиттів та поглинань неминує ставить питання щодо удосконалення таких моделей або створення нових, більш релевантних моделей, що базуються на нових підходах та методах. На нашу думку, найбільшу перспективу мають моделі, основані на використанні методу аналізу ієрархій, особливо на поєднанні цього методу з методом нечіткої логіки, оскільки вони є найбільш гнучкими та піднімають точність оцінки ризиків угод злиттів та поглинань на якісно новий рівень.

Мета статті полягає в обґрунтуванні підходу до формування моделі оцінки ризику угод злиттів